

Konferenssi keräsi teatterien ohjuajie Pskovista, Baškiriasta, Mari Elistä, Komista, Čečenistä, Udmurtijašta, Jakutijašta, Tuvašta, Karjalašta ta muilta alovehilta. KUVAT: ALEKSANDRINSKII-TEATTERIN VK-ŠIVU

Kanšallisteatterien on aika yhistyö

Vuuvven 2022 ensimmäisenä työpäivänä Petroskoissa vietettiin Kanšallisteatterien liiton perustajakonferenssi. Tilaisuus ihan šopeutu vuuvven pääihieh, vet še on ilmoitettu Venäjän kanšojen kulttuuriperinnön vuuvveksi.

Irina ZAITSEVA
Oma Mua

Konferenssi mäni Karjalan kanšallisešša teatterissa. Tilaisuoh otti ošua 32 teatterin ohjuajua Venäjän eri alovehilta. Ošallistujie tervehittih Karjalan tašavallan piämieš Artur Parfenčikov ta muut viranomaset.

Artur Parfenčikov korošti, jotta hiän ylpeilöy šiitä, jotta niin merkittävyä kulttuuritapahtumua pietäh Karjalašša šen švine teatteriperintehineh.

Kanšallisteatteriloilla on erikoini tehtävä. Jotta kielet šäilyttäis on oltava tilua, missä kuuluis elävyä pakina. A teatterit ollah juštih kirjakielen kantajie. Toivon, jotta liiton piätkotukseksi tulou Venäjän kanšojen kielten elävä rikštamini, korošti Kanšallisušaseijen federalisen toimiston etuštaja Timur Tšibikov.

Uuvven järještön perustamisen alkuhpanijana on Piiterin kanšallini drama-teatteri (Aleksandrinskii-teatteri).

– Meijän on tullun aika yhistyö, lujentua kanšallis-

teatterien välisie šuhtehie ta niiden ideologista peruštua. Proplemoja on äijän ta meijän on alettava ruatua, jotta ratkaissa niitä. Kanšallisteatterien liiton peruštamini on tosi tärkeie monikanšallisella valtijolla. Lisäksi tämä on merkittävä estettini kyšymyš. Vuotena 2019 Piiterissä vietettih kanšainvälini teatterioliimpiadi. Šiih niise kuulu kanšallisteatterien ohjelma. Mie ta miun kollegat nukimä uškomattoman mukavie teatterikuot’elujä. Miušta teatterikielen uuvvistamini voipi tulla juuri kanšallisteatteriloista. Ohjelma mäni tosi šujuvašti, min jälkeh mie ta miun kollegat piättimä, jotta pitäis yhistyö, jotta ruatua yhteššä, käsitellä eri kyšymykšie, luatie yhtehisie projektija, šanelou Aleksandrinskii-teatterin taito-ohjuaja, Venäjän kanšanartista Valerii Fokin.

« Meijän on tullun aika yhistyö, lujentua kanšallisteatterien välisie šuhtehie ta niiden ideologista peruštua. Proplemoja on äijän ta meijän on alettava ruatua, jotta ratkaissa niitä.

Valerii Fokin

Aleksandrinskii-teatterin taito-ohjuaja Valerii Fokin esitti Kanšallisteatterien liiton työh kuuluje erähie ehotukšie.

Valerii Vladimirovič esitti liiton työh kuuluje erähie ehotukšie. Niijen luvušša on kešäteatterikoulu Aleksandrinskii-teatterin tiloissa, kanšallisteatterien piäohjuajien ta taito-ohjuajien valmissukšella tarkotettu magisteriohjelma Venäjän esittäjän tajon valtjionstituutin tiloissa, kanšallisteatterien tilan järještämini Moskovašša, eri alovehien kanšallisteatterien yhtehiset spektaklit.

Liiton työšuuunnitelma on hyväkšytettävä kešäkuušša Jakutijašša yleisvenäläiseššä kanšallisteatte-

rien kongressissa. Šamoina päivinä vietetäh Jakutijan tašavallan 100-vuotisjuhlua.

Kanšallisteatterien liiton peruškirjua nykyjäh valmissettah yhteššä Venäjän Federatijon oikeušministerijön kera.

Konferenšsin lopusša hyväkšytih liiton neuvoštö, kumpaseh liittu järještöh kuuluje teatterien kahekšan etuštajua. Heijän luvušša on Karjalan kanšallisen teatterin johtaja Irina Šumskaja. Neuvoštön piämieheksi valittih Valerii Fokin.

Konferenšsin lopusša alakirjutettih muistijö, kumpasešša on määrätty Kanšallisteatterien liiton työn piäperuštehet.

Tilaisuon rajoissa šeu-ruavana päivänä Karjalan kanšallisešša kirjaštošša piettih issunto, kumpasešša käsiteltih teatterin esittämistä nykyaikasešša tietotilašša.

TIETOTOIMINTA

VepKar-korpussi kašvautta kehitty

Kuutisen vuuvven aikana Karjalan tietokeskükšen kahen instituutin specialistien voimin on täyttyn avoin vepšän ta karjalan kielen korpussi “VepKar”. Še šai alun vuuvvešta 2009 kehittynyöštä vepšän kielen korpussin projektista, kummaista oli johtan Nina Zaitseva.

Kielen, kirjallisuon ta istorijan šekä Käytännöllisien matemattisien tutkimukšien instituuttien ruatajat täytetäh resursšie uušilla tekstilöillä ta šananmuotoloilla, šuunnitellah ta kehitetäh korpussin uušie tehtävie.

Mitäpä uutta merkittävintä on ilmeštyn “VepKarih” viime vuotena? Huomattavašti kašvo tekstien määrä. Paičči tekstijä Oma Mua -lehešta korpussih oli lisätty šatakunta piiplijatekstie tverin- ta varšinaiskarjalakši šekä livviksi.

Viimesenä kautena korpussin hyövyllisimmäksi ohjelmaksi tuli mahollisuš automattisešti luuvva nominien ta verbien šananmuuvvot minimalisien kuavojen mukah. Niin ekspertti šyöttäy ikkunaiseh, esimerkiksi, verbini “ajat [ella [tele]”, ta ohjelma näyttäy toista šatua verbini šananmuotuo ta virkehtä, mistä voipi niitä löytyä.

Korpussin šanakirja šuureni piäasiešša varšinaiskarjalaisien verbien ta nominien lisyämiseštä, tätä nykyö vienankarjalaisien šanojen luvvetelo pohjautuu Pekka Zaikovin ta Larisa Rugojevan šanakirjah. Niise livviläistä šanakirjua täšmenti ta luajenti Tatjana Boiko, tverinkarjalaista – Anastasija Runtova, lyydiläistä – Aleksandra Rodionova.

Korpussissa koko aika šuurenou kirjuttajien luvvetelo, kehitty tekstien tyyppien ta lajien klassifikatijö šekä ečinnän mahollisuot. Tämä toiminta voipi olla hyövyksi käyttäjillä monien tarpehien mukah. Niin “VepKarissa” voipi lajitella ta analisoija šananmuotoja tutkimukšien tarkotukših, tarkistua šanojen kirjutušmuotoja kirjakieleššä šekä verrata ne murtehellisih, löytyä šopivat kuvuannolliset šanontahiset omua kirjutušta varoin, valita eriaiheisie tekstijä tuntiloih ta luventoloih, ečcie tarvittavie ruonoja ta kertomukšie lukomiseksi vapuana aikana – esimerkiksi, kirjuttajien ta tevoškien nimien mukah – ta äijän muutaki.

Vaikka “VepKarilla” on aika mukava ta käytännöllini interfeisi, korpussin käyttäjäkunta ei ole vielä šuuri. Monet vepšy ta karjalua harraštajat, kumpaset tarvittah kieltä ruavošša, opaššukšešša, hobbiloissa, ei ole totuttu täšmentämäh oikeita šananmuotoja tahi valita määrättyjä tekstijä šähkoresursšija käyttämällä. Olemma kuullun mielipijettä, jotta korpussi on lähte tietotutkimukšie varoin, onnako tavalliset käyttäjät entisellä tunnušetah vain paperikirjoja.

– “VepKarih” liittujän ruavon šeu-ruavana tarvittavana aškelena olis korpussin popularisointa opaštajien, studenttien, kulttuurialan ruatajien ta kaikkien kieleštä kiinnoštunuijen kešen, on varma Irina Novak.

Kielen, kirjallisuon ta istorijan instituutin specialistit vašsatah kaikkih kyšymykših ta otetah vaštah ehotukšie VepKarin toiminašta.

Tulkua käymäh VepKarin šivuštolla: dictopus.krc.karelia.ru/0+

Natalja Križanovskaja, Natalie Pellinen

« Korpussissa koko aika šuurenou kirjuttajien luvvetelo, kehitty tekstien tyyppien ta lajien klassifikatijö šekä ečinnän mahollisuot.